

У недовршеном роману Омер-паша Латас Иво Андрић међу многим актерима дочарава један лик, који неодољиво подсећа на групни портрет једне категорије ликова наших дана и овдашњег режима. У нарочито асоцијативном пасусу, посебно за нас овде и сада, описујући дотичну особу наш бесмртни нобеловац пише:

Такви људи су „корисни“, уживају наклоност старешина, иако понекад месецима немају шта да раде. Јер кад наступи тренутак да некој државној потреби и одлуци владајућих, ма каква она била, треба дати неопходну правну подлогу, онда ствар може да изведе само онакав зналац и тумач закона и прописа као што је Јунус-ефендија. И тако се остварује и проводи и оно што гола сила и обична наредба не би могле провести и остварити, бар не лако и брзо. (Вулкан издаваштво, стр. 227-228).

Тај лик природно и искуствено највише пристаје функцији председника највишег суда у држави – Уставног суда

Простор и време радње овог романа је Босна средином 19. века, када је међу тамошњом рајом увелико важила изрека – кадија те тужи, кадија ти суди. Та изрека налази своју ренесансу у данашњој Србији, а лик Јунус-ефендије носе многи тужиоци и судије. Ипак, тај лик природно и искуствено највише пристаје функцији председника највишег суда у држави – Уставног суда.

Профил председника Уставног суда, који као да је рађен по обрасцу Андрићевог Јунус-ефендије, усавршаван је од доласка на власт особе која је од својих уставних функција премијера и председника државе сачинила режимски лик султана. Таквом политичком карактеру пристаје правосуђе, а посебно Уставни суд, чије деловање „...по потреби и одлуци владајућих, ма каква она била, треба да пружи неопходну правну подлогу...“. Упоредо са наступом тог режима, практично од његовог почетка 2012. године до данас, Уставним судом Србије дефилују челници (и нима одговарајући чланови) који пре свега служе томе да „...остварују иводе

Пише: Слободан Самарџић
среда, 15 април 2026 22:19

и оно што гола сила и обична наредба не би могле провести и остварити, бар не лако и брзо“.

Сви председници Уставног суда чији су се мандати подударили са владавином домаћег султанизма, као по наредби преводили су голу вољу врховника у накардно тумачене параграфе, чинећи од њих норме без садржаја, голо право по диктату голе силе. Сви заједно, њих четворо до сада, пристајали су да буду судијске маске бројних противуставних и незаконитих радњи формално председника Републике, а стварно највишег виновника тоталног безакоња.

Током мандата председника Уставног суда – Драгише Б. Слијепчевића, Весне Илић-Предић, Снежане Марковић, и данас поступајућег Владана Петрова, свемоћна рука слушкиње власти кумулативно гради колективни лик по угледу на Андрићевог Јунус-ефендије, овога пута не у турској Босни него у данашњој Србији. Ефекат нелагоде и психичке тешкоће, који прати преступника у првом недељу, превазиђен је почевши од

2013. године, затварањем очију Уставног суда пред противуставним документом, Првим бриселским споразумом о нормализацији односа Србије и Косова (без звезде). Тај документ био је први у пакету већег броја прописа и „споразума“ који су га надограђивали: закључак Владе о Првом бриселском споразуму са анексом Споразума који је прихватила Скупштина (2013), Споразум о имплементацији (2015), Споразум о путу нормализације односа Косова (такође без звезде, 2023) и Србије, и његов охридски анекс (2023). У овај пакет спада и закључак Владе о прихватању Предговарачке платформе ЕУ за процес приступања Србије (2014), у чијем члану 23 стоји обавеза Србије да у једној фази тог процеса „Србија и Косово“ потпишу „обавезујући правни споразум о свеобухватној нормализацији односа“. Тај правни акт био би заправо међусобно признање „две државе“.

Уставни суд је, како у поступку оцене уставности тих споразума (скупштинског покретања поступка) тако и избегавајући да поступа *ex officio*, штитио главног преступника уместо да штити уставни поредак државе од његових кршења Устава. Чињењем или нечињењем Суда створена је апсурдна ситуација да се читава државна политика поводом Косова и Метохије води ван правног система Србије. Тачније, режим води ту политику кршењем правног система, а у томе има поузданог сарадника у Уставном суду на челу са његовим председником.

Уставни суд уместо уставног поретка штити главног преступника

Пише: Слободан Самарџић
среда, 15 април 2026 22:19

